

Workshop om arbejdet med de didaktiske principper

Baseret på pointer fra evaluerings- og
følgeforskningsprogrammet for FGU

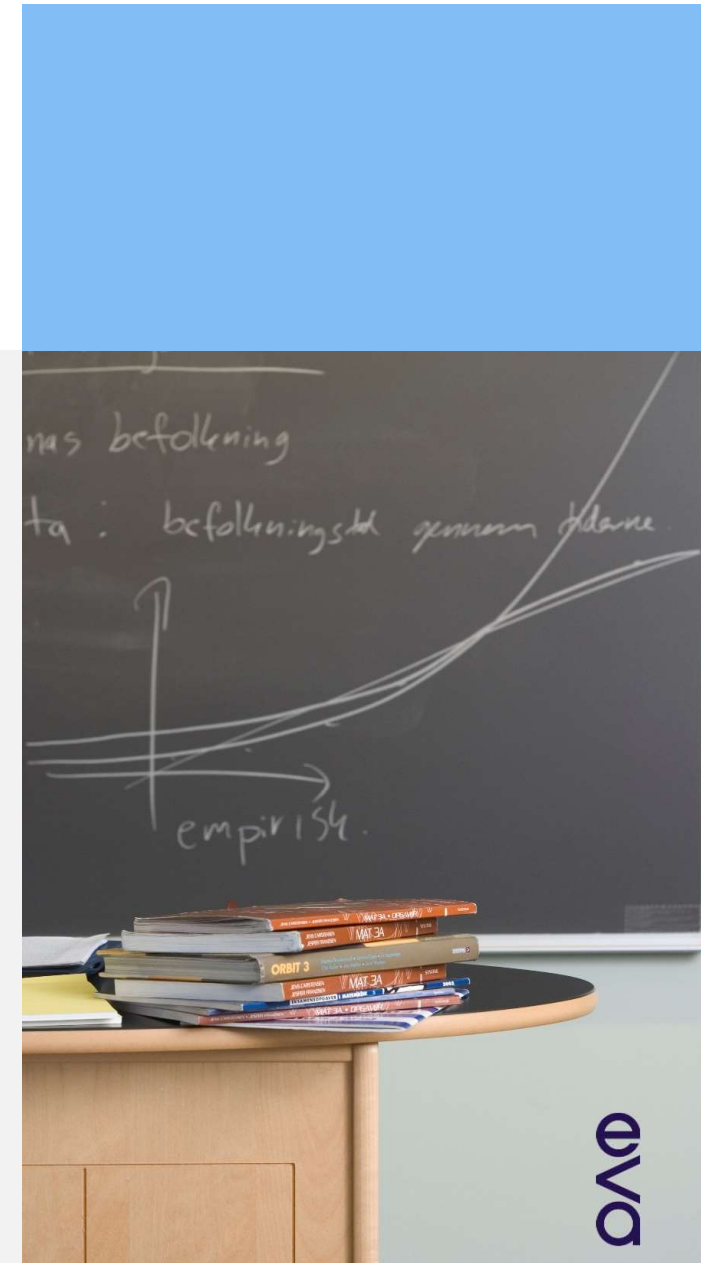
V. seniorkonsulent Kristian Quistgaard Steensen

Plan for workshop

1. Status på implementering af de didaktiske principper
2. Refleksionsøvelse med sidemakker
3. Sammenhæng ml. arbejdet med de didaktiske principper, overgang til ungdomsuddannelse og pædagogisk ledelse
4. Eksempler på arbejdet med de didaktiske principper
5. Refleksionsøvelse med sidemakker
6. Opsamling

Datagrundlag for workshoppens pointer

- Registerdata
- Spørgeskemaundersøgelser blandt alle FGU-ledere og FGU-medarbejdere
- Skolebesøg på fem FGU-institutioner: Interview m. elever, ledere, lærere, vejledere

A man in a workshop, wearing a dark hoodie and red headphones, is holding a wooden board. A large amount of dust is flying off the board, creating a dramatic, hazy atmosphere. The scene is lit by a bright window in the background, casting a strong light on the dust. A solid purple vertical bar is on the left side of the image.

#1: Status på implementering af de didaktiske principper

#1: De 15 didaktiske principper

Læring i praksis

- Praksisbaseret dannelse og læring
- Autenticitet
- Praksisfællesskaber
- Helhedsorienteret undervisning
- Innovation og produktudvikling

Inkluderende læringsmiljø

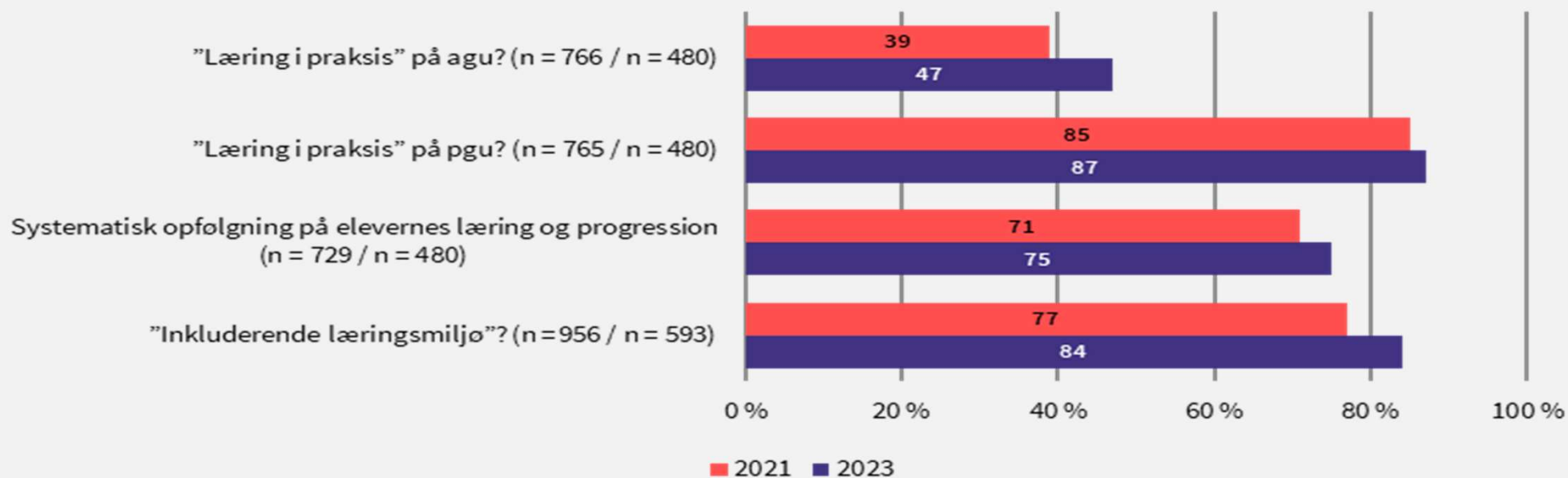
- Inkluderende læringsmiljø
- Sproglig opmærksomhed
- Dannelse
- Sundhed, ernæring og motion

Struktur og progression

- Synlige læringsmål
- Læringsstrategier
- Tydelig struktur
- Differentiering
- Evaluering
- Afklaring og vejledning

#1: Implementeringen af de didaktiske principper går fremad!

I hvilken grad vurderer du, i samlet set på jeres skole er lykkedes med at implementere principperne om...?
(Andel medarbejdere, der har svaret *i høj* eller *i nogen grad*)

#1: Positiv udvikling i arbejdet med didaktiske principper for læring i praksis

- 60 % af lærerne på agu og 86 % lærerne på pgu arbejder i høj eller nogen grad med praksisfællesskaber i undervisningen (hhv. 48 % og 81 % i 2021)
- 80 % af lærerne på agu gennemfører i høj eller nogen grad virkelighedsnære opgaver med eleverne på skolen (73 % i 2021)
- Kun 14 % af lærerne på agu gennemfører slet ikke virkelighedsnære opgaver med eleverne uden for skolen (61 % i 2021)
- 55 % af lærerne på pgu samarbejder i høj eller nogen grad med virksomheder, civilsamfund eller velfærdsinstitutioner for at understøtte en praksisnær undervisning (40 % i 2021)
- 67 % af lærerne på agu inddrager i høj eller nogen grad værkstedsbaserede, praktiske eller virkelighedsnære problemstillinger/opgaver i deres almenundervisning (49 % i 2021)

#1: Almenlærere finder fortsat læring i praksis udfordrende

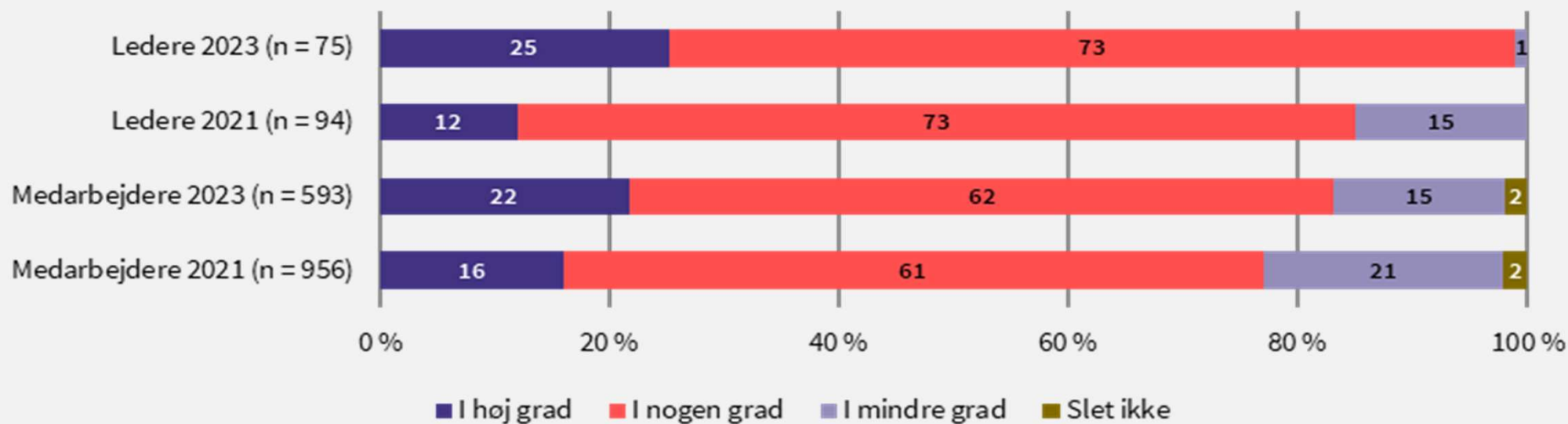
- Kræver bred forståelse af praksisbaseret dannelse og læring
- Efterspørgsel efter central videns- og erfaringsbank med inspirerende praksisorienterede undervisningsforløb
- Elever har brug for at lære om nogle emner ud fra en mere traditionel fagfaglig tilgang
- Helhedsorienteret undervisning er tidskrævende og svært at finde den rette timing i for almenlærere

”Når jeg ikke er i værkstedet, bygger eleverne jo videre, og det går hurtigt. Så det der med at få det timet, så de lige præcis har haft matematik på det tidspunkt, hvor de står og skal til at save, det sker aldrig. Nu kom jeg ned i værkstedet i dag, og så har de allerede bygget den der fredagsbar, som jeg ellers skulle have hjulpet med. Det følger meget elevernes energi. Så det, jeg mere er begyndt at gøre, er, at de skal beregne nogle ting på det, de lige har bygget. Det er ikke, fordi det er nødvendigt for dem at bruge Pythagoras for at beregne det, men det bliver konkret for dem, fordi det er noget, de lige har bygget.”

ALMENLÆRER

#1: Positiv udvikling i implementering af inkluderende læringsmiljø overordnet set

I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et "inkluderende læringsmiljø" på jeres skole?

#1: Positiv vurdering af elevfællesskaber

- 89 % af medarbejderne på FGU oplever:
 - At alle elever i høj eller nogen grad har mulighed for at deltage i faglige fællesskaber
- 89 % af medarbejderne på FGU oplever:
 - At alle elever i høj eller nogen grad har mulighed for at deltage i sociale fællesskaber
- 98 % af medarbejderne på FGU oplever:
 - At der i høj eller nogen grad er plads til forskellighed på deres skole

”Min sociale angst holder mig meget tilbage ift. at snakke med andre, men herude kan man snakke med alle, fordi folk ikke ser ned på en. Selvom man går på forskellige linjer og bliver sat sammen, så snakker folk bare til en, som om man har kendt hinanden altid. Så jeg synes, der er et godt fællesskab herude.”

ELEV, PGU

#1: Forbehold over for om FGU's inkluderende læringsmiljø kan tilgodese alle elevers støttebehov

I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-tilbud kan rumme alle de elevtyper, der starter hos jer? (medarbejdere på FGU)

Andel i procent

	2021 (n=949)		2023 (n=581)	
I høj grad	9		11	
I nogen grad	54		56	
I mindre grad	29	36 %	27	32 %
Slet ikke	7		5	
Total	100		100	

#1: Forbehold over for om FGU's inkluderende læringsmiljø kan tilgodese alle elevers støttebehov

Hvad kendetegner i særlig grad de elever, som jeres FGU-tilbud har svært ved at rumme? - flere svar mulige (medarbejdere på FGU)

Andel i procent

	2021 (n = 941)	2023 (n = 581)
Adfærdsmæssige udfordringer (fx udadreagerende adfærd, misbrug, kriminalitet)	67	67
Psykiske funktionsnedsættelser eller udfordringer (fx angst, ADHD, autisme eller depression)	78	67
Kognitive udfordringer (fx specialskole elever)	68	66
Utilstrækkelige dansksproglige færdigheder	48	40
Utilstrækkelige faglige forudsætninger	43	36
Utilstrækkelige sociale forudsætninger	49	43
Andet	7	7

#1: Lille udvikling i arbejdet med struktur og progression overordnet set

I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkes med at sikre følgende...
(medarbejdere på FGU)

Andel i procent

	2021 (n=733)		2023 (n=480)		
	Opstilling af synlige læringsmål for eleverne	Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression	Opstilling af synlige læringsmål for eleverne	Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression	
I høj grad	17	72 %	14	71 %	75 %
I nogen grad	55		57	58	
I mindre grad	25		26	23	
Slet ikke	3		4	1	
Total	100		100	100	

#1: Positiv udvikling ift. forløbsplaner og -samtaler

- 65 % af lærerne kender i høj grad til indholdet af deres elevers forløbsplaner (55 % i 2021)
- 63 % af lærerne oplever i høj eller nogen grad at skabe ejerskab til forløbsplanerne blandt deres elever (49 % i 2021)
- 89 % af lærerne anvender i høj eller nogen grad forløbsplaner til at følge op på elevernes læring og progression (81 % i 2021)
- 74 % af lærerne afholder forløbssamtaler hver måned eller oftere (64 % i 2021)
- Forløbssamtaler kan styrke relationsdannelse og elevers trivsels og faglige gåpåmod

”Jeg elsker forløbssamtalerne. Det giver virkelig meget til både eleverne og mig. Der er nogle elever, hvor man virkelig kan mærke en forskel på dem i undervisningen, efter man har snakket med dem. Man kommer ind under huden på dem, fordi man får noget tid med dem én og én, hvor man kan kigge dem i øjnene og spørge, hvordan det går.”

FAGLÆRER

#1: Positiv udvikling ift. tydelig struktur og differentiering

- 91 % af lærerne oplever, at de i høj eller nogen grad lykkes med at differentiere undervisningen, så mål og opgaver tilpasses den enkelte elev (87 % i 2021)
- 59 % af lærerne vurderer, at de i høj grad arbejder bevidst med at skabe en tydelig struktur i undervisningen (52 % i 2021)
- Der arbejdes især med differentiering af opgaver ud fra fagligt niveau
- Der arbejdes fx med tydelig struktur ved at synliggøre læringsmål i undervisningslokalet, skrive dagens program på tavlen eller bruge farvekodning ift. elevernes progression

”Jeg kom til at tænke på det med tydelig struktur, for jeg synes, det er med til at skabe den her tryghed for vores elever, som er med til at øge deres trivsel og dannelse. Det, at vi har en struktur for hverdagen med et program på tavlen, så eleverne ved, hvad de skal klokken det og det, og hvornår der er pause. [...] Bare det at forberede eleverne på, hvis der sker noget den næste dag, som måske kan ’trigge’ nogle, kan være med til at skabe tryghed.”

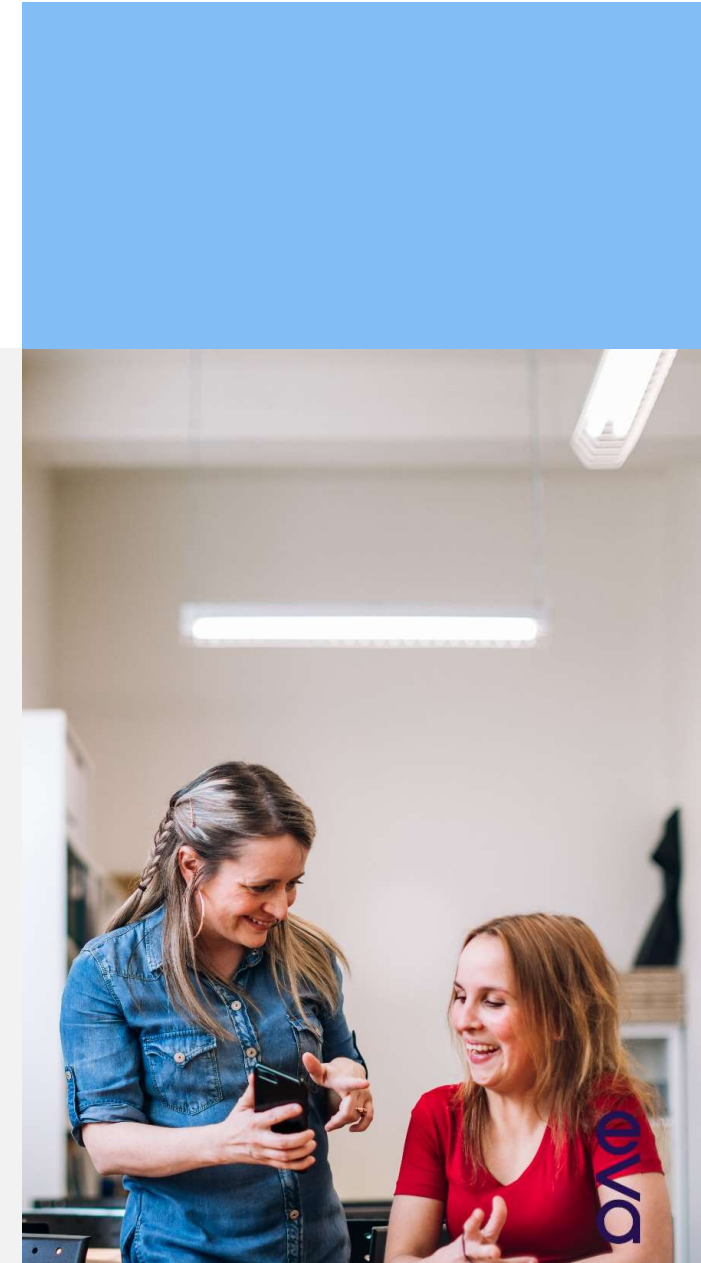
ALMENLÆRERER

#2: Refleksionsøvelse med sidemakker (10 minutter)

Kan I genkende det billede, der tegnes af arbejdet med de didaktiske principper i præsentationen?

Hvad er status på arbejdet med de didaktiske principper hos jer?

- Hvad har I haft særligt fokus på det forgangne skoleår?
- Hvad har fungeret godt?
- Hvad har været svært?

#3: Sammenhæng ml. arbejdet med de didaktiske principper, overgang til ungdomsuddannelse og pædagogisk ledelse

#3: FGU-institutioners implementeringsgrad

Implementeringsgrad

- Baseret på lærernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen
- Opgjort inden for de enkelte institutioner
- Lærernes vurdering af *i hvilken grad* de samlet set er lykkedes med at implementere principperne for hver af de tre didaktiske temaer
- Skala fra 1 til 4
 - 4 = alle lærere på en institution vurderer, at de samlet set *i høj grad* er lykkedes med at implementere principperne under hver af de tre didaktiske temaer på deres skole
 - 1 = alle lærere på en institution vurderer, at de samlet set *slet ikke* er lykkedes med at implementere principperne under hver af de tre didaktiske temaer på deres skole

#3: Implementeringsgrad af didaktiske principper har betydning for overgang til ungdomsuddannelse

Positiv, statistisk signifikant sammenhæng ml. FGU-institutioners implementeringsgrad og institutionens andel af elever, der overgår til ungdomsuddannelse efter endt FGU-forløb

- Jo højere implementeringsgrad, desto større sandsynlighed for, at institutionens elever er overgået til ungdomsuddannelse både 4 og 12 måneder efter, de har fuldført eller afbrudt deres FGU-forløb

#3: Pædagogisk ledelse er centralt for implementering af didaktiske principper

Positiv, statistisk signifikant sammenhæng mellem FGU-institutioners implementeringsgrad og andelen af medarbejdere, der *i høj grad* oplever at:

- Ledelsen understøtter systematisk sparring og videndeling blandt medarbejdere
- Ledelsen sætter pædagogisk og didaktisk retning for medarbejdernes opgaveløsning

#4: Eksempler på arbejdet med de didaktiske principper

Find flere eksempler i magasinet:

<https://eva.dk/udgivelser/2023/jan/de-didaktiske-principper-for-fgu-i-praksis>

VIDEN OG INSPIRATION TIL PÆDAGOGISK UDVIKLING

De didaktiske principper for FGU i praksis

EVA
DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

#4: Skolecafé gør undervisningen praksisbaseret for agu-elever

- Agu-hold med ansvar for at drive café på skolen
- Undervisning tager udgangspunkt i driften af caféen
- Café-holdet er målrettet elever, der skal opnå G-niveau i dansk og matematik
- Elever står skiftevis for at betjene kunder i caféen, og arbejder med opgaver med afsæt i driften
- Fx matematikopgaver med fokus på salg og kundeflow
- Andre opgaver har fx fokus på planlægning af indkøb og vagtplaner

”Vi fik en opgave, hvor vi skulle lave en is-emballage i karton ift. til et vist litermål. Vi skulle bruge hænderne i stedet for at sidde og skrive det hele ned. Lærerne er gode til at give os nogle andre opgaver end bare det samme hele tiden. Og de tager vores interesser og putter ind i opgaven i stedet for at give os et eller andet sygt kedeligt, som en eller anden klog professor har lavet.”

AGU-ELEV PÅ CAFÉ-HOLD

#4: Styrkede elevfællesskaber gennem 'buddy-ordninger'

Da jeg startede herude i køkkenet, blev jeg sat til at følge efter en ældre elev, så hun kunne vise, hvor tingene var. Det var ret smart. Så lignede jeg ikke en høne uden hoved, og jeg begyndte også at snakke med hende og med dem, hun kendte.

Elev på pgu

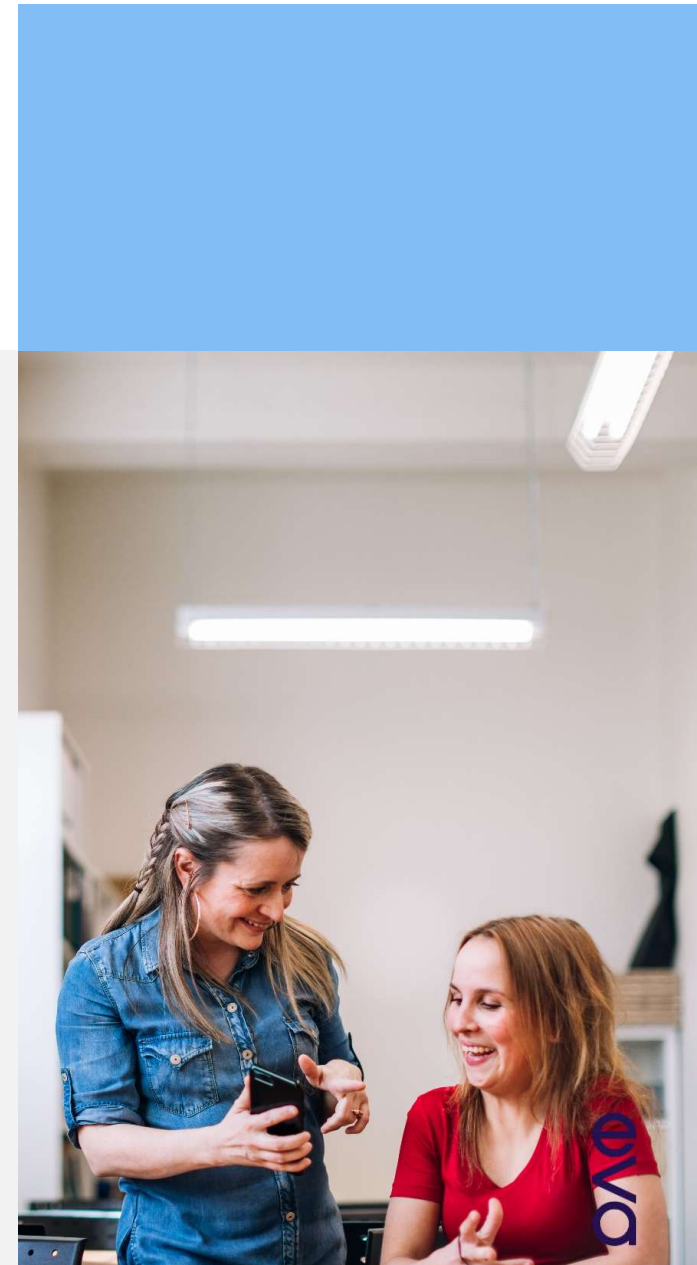
#4: Skemalagt 'kontaktlærertid' til forløbssamtaler

- Alle lærere på skolen er som udgangspunkt kontaktlærer for maks. 10 elever
- Kontaktelever fordeles ud fra faglige og relationsmæssige hensyn
- Hver mandag er der skemalagt to timer til "kontaktlærertid", hvor kontaktlærere afholder elevsamtaler, der afvikles som forløbssamtaler mindst én gang månedligt for hver elev
- En samtale varer i gennemsnittet 20min – varierer alt efter om det er en statussamtale eller mere formaliseret forløbssamtale
- I relevante tilfælde kan en vejleder eller andre lærere deltage
 - Hvis dansk fx snart skal afsluttes jf. elevens forløbsplan, kan det være relevant at invitere dansklæreren med
 - Vejlederen inviteres med, når en elev har brug for overgangsvejledning ift. næste skridt

#5: Refleksionsøvelse med sidemakker (10 minutter)

Hvilke eksempler kan I selv nævne på, hvordan I arbejder med forskellige didaktiske principper på jeres skole?

- Nogle eksempler I finder særligt motiverende at arbejde med?
- Nogle eksempler I kan se eleverne reagerer særligt godt på?

#6: Opsamling

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

